

Csiák Gyula: Pósa Lajos és Az Én Újságom*

*Én Istenem, jó Istenem!
Becsukódik már a szemem.
De a Tied nyitva, Atyám,
Amíg alszom, vigyázz reám!*

E sorokkal kezdődött az az ima, melyet kisgyermekként minden este magam is elmondtam. Csak felnőtt koromban tudtam meg, hogy szerzője a milleniumi évtizedek nagy mesélője, a legnépszerűbb honi gyermeklap szerkesztője: Pósa Lajos, aki száz esztendeje költözött e földre

A szerző gyűjteményéből

világból a halhatatlanság mezejére. A tiszteletére meghirdetett jubileumi emlékév szervezőinek meghívására, e hónap 11-én a Fiumei úti Sírkertben, a művészarcellánál találkozott földijeinek, tisztelőinek és olvasóinak népes serege. Szülőfalujából anyaföldet szórt sírjára a polgármester, a 100 Tagú Cigányzenekar néhány művésze Dankó nótákat húzott, s az emlékező szavak után a legőszintébb rajongók: a gyermekek szájából hallgathattuk a verseit.

Ki volt ő? Elsősorban költő, aki a szívében örökké gyermek maradt, s mégis nemzedékek nevelője lett. A pályája Szegeden teljesedett ki. A keze alatt pallérozódott mint ifjúsági író: Sebők Zsigmond, Benedek Elek és Móra Ferenc. A Tisza partjáról csábította fel az egyik legnagyobb kiadó Budapestre, egy új gyermeklap indítására. Az Én Újságom mutatványyszáma 1889. december 15-én jelent meg, s a lap hamarosan nemcsak a kis olvasók, de az írók között is rendkívül kedvelt lett. A korszak legnépszerűbb alkotói is ráéreztek arra, hogy a gyermekolvasó fontos, talán a legfontosabb. Az első szám Bársony István: *Jó az Isten* c. írásával kezdődött, de Bársony bácsi mellett Jókai Mór, Gárdonyi Géza, Herczeg Ferenc, Mikszáth Kálmán is örömmel helyezte írásait a szerkesztő úr: Pósa bácsi asztalára.

Ez az asztal az Orient vendéglőben volt, az értelmiségi körök nagy találkahelyén. A vendéglő legkarakteresebb arca az ősz hajú, magyaros bajuszú Pósa Lajos. „Benéztem az ablakon, s ha őt nem láttam, be sem mentem”. – írta Bársony István, egyik tárcájában.

Negyvenéves írói jubileumán a Városligetben köszöntötték kis olvasói. Harmincezer mosolygó szemű gyermek egy-egy szál virággal kedveskedett Pósa bácsinak, aki a szarajevói merényletet még megérte – a Nagy Háború kitörését már nem. Az Érdekes Újság 1914. március 15-én *A kis tüzér* c. versét közölte. Talán a szerkesztők is megéreztek valamit a közeli jövődő véres tragédiájából...

Folynak egy korabeli Bársony könyv, a *Vérvirág* új kiadásának nyomdai munkálatai. Nagy szellemek, ha találkoztak...

2014. július 15.

Pósa Lajos:
A kis tüzér

Foly a csata a sík rónán,
Vérvirágok nyílnak.
Tűzben ég a honvéd szíve,
Mint az égi csillag.

Más egyebet nem lát, csak a
Zászlónak lengését,
Lengő zászlón a hazának
Könnyáztatta képét.

Ne sírj, ne sírj, édes hazánk!
Zúgják a honvédek
Az utolsó csepp vérünkig
Védelmezünk téged.

Dörög az ágyu, csattog kard,
Eget, földet rázza,
Körös-körül kivirít a
Csaták vérvirága.

Zsönge arcú gyerektüzér
Lelkesedve céloz –
Villám tüze nagy cikázva
Ér oda a célhoz.

Visszadörög az ellenség
Cikázó villáma –
Azt a lelkes, zsönge arcú
Kis tüzért találja.

Megsajnálja a hős vezér,
Simogatja lágyan,
Törölgeti véres fürtjét –
Haldoklik karjában.

Találtam-e tábornok úr?
Rebegi suttogva.
Édes fiam! Tíz németet
Fektettél a porba.

Adja hírül jó anyámnak,
Majd, ha fekszem holtan,
Hogy neki is, hazámnak is
Vitéz fia voltam.

S mosolyogva hal meg, ott, a
Tábornok karjában –
Megkönnyezi a hős vezér,
Simogatja lágyan.

Gyurán Ágnes tanítónő (Bátka), Pósa Lajos *Nem bánom, hogy költő lettem* című versét adta elő.
Mellette a 100 Tagú Cigányzenekar két művésze látható. (Bene Judit felvétele)

* A szerző orvos, Bársony István-kutató, a Bársony István Alapítvány ügyvezetője.